

Buitenlandse e-commerce pikt Belgische omzet in

De verkoop in Belgische winkels valt terug terwijl de retail in onze buurlanden wel goed draait. De boosdoener? De Belg shopt steeds meer - online - in het buitenland.

TOM MICHIELSEN

Honderd miljard euro. Zo veel spenderen u en ik elk jaar aan voeding, huishoudelektro, interieurinrichting, kleding... Maar een steeds kleiner deel van dat monsterbedrag laten we in Belgische handelszaken achter. Ongeveer 8 miljard euro (8%) ging in 2017 naar buitenlandse winkels. De grensaankopen zijn een bekend, maar stabiel fenomeen: al jaren rijden Belgen de grens over om voor ongeveer 2,5 miljard euro te gaan shoppen.

Comeos, de sectorfederatie van de retail (online en fysieke winkels), luidt de alarmbel. In vijf jaar tijd is de omzet van wat de Belgen bij buitenlandse webshops kopen vertienvoudigd, van een half miljard naar 5,5 miljard euro. De Belgische vestigingen van Brico, Delhaize, Vandenborre, H&M, Zara en Torfs verliezen steeds meer omzet aan Coolblue, Bol.com, Amazon en zelfs Alibaba, of aan de webshops van grote retailmerken die vanuit het buitenland leveren. De bijbehorende jobs verhuizen ook naar het buitenland. 5,5 miljard euro minder omzet komt, schat Comeos, overeen met 30.000 gederfde jobs.

Crisisjaar 2008

Het fenomeen doet de Belgische retailers pijn. Vorig jaar lag de verkoop van Belgische winkelketens - gecorrigeerd voor de inflatie - lager dan in het crisisjaar 2008, terwijl de koopkracht van de Belgen er net 1,5 procent op vooruit is gegaan. Tegelijk stijgen de omzetten van buitenlandse retailers, fysiek en online, in Frankrijk, Duitsland en Nederland wél, mede door de betere conjunctuur.

8%

Ongeveer 8 miljard euro (8%) van de winkeluitgaven van de Belgen ging in 2017 naar buitenlandse winkels.

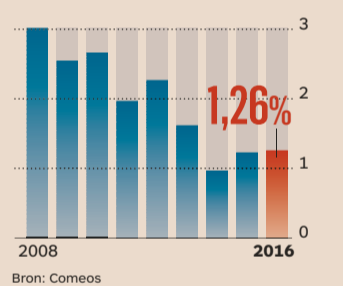
De modesector deelt het meest in de klappen. Daar ging de omzet in het tweede kwartaal van dit jaar met 7,4 procent achteruit, na -5,2 procent in het eerste kwartaal. Zalando mag door zijn lage prijzen en hoge logistieke kosten dan al verlies lijden, zoals vorige week bleek, het raakt de Belgische kleding- en schoenenverkopers midscheeps. En net als bij de consumentenelektronica zien we bij kleding een deflatie, een daling van de prijzen. 'Dat komt omdat je in de mode met de hele wereld concurreert. Sommige consumenten kopen tegenwoordig zelfs kleding op Alibaba', zegt Dominique Michel, de CEO van Comeos. Bovendien is mode, na reizen, met 10 tot 14 procent sowieso de grootste online sector.

Zelfs waar je het minder verwacht, in de voeding, krijgen supermarkten het hard te verduren. Michel: 'Daar zien we een gemengd beeld. Ze verkopen minder omdat consumenten - gelukkig maar - minder verspillen, maar ook omdat meer mensen buitenshuis eten. Dat merken we ook aan de stijging van de omzetten van de restaurantketens en de school- en bedrijfscafeteraars. Maar ook de Hello Fresh'en van deze wereld pikken een deel van de koek in. En die leveren vanuit Duitsland.' Maar voorzichtigheid is geboden. Hooguit 1,5 procent van de voeding wordt vandaag online besteld.

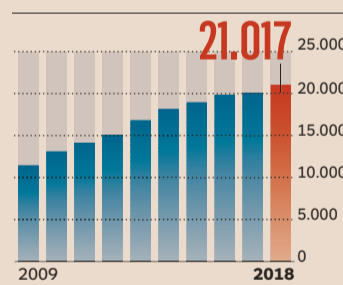

Met 10 procent van de panden is de winkelleegstand in ons land dubbel zo hoog als in 2009. © TIM DIRVEN

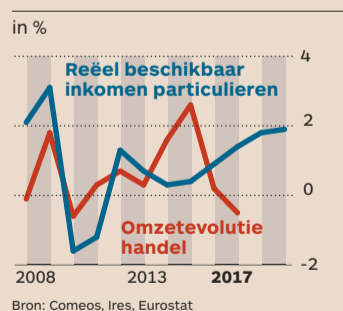
NETTO VERKOOPSMARGES STERK GEDAALD

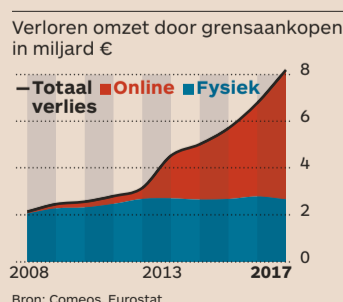
WINKELLEEGSTAND VERDUBBELD SINDS 2009

OMZET HANDEL LAGER ONDANKS STIJGENDE KOOPKRACHT

DE BUURLANDEN PROFITEREN

De belangrijkste reden van de terugvallende omzetten is volgens Comeos dat buitenlandse webshops en marktplaatsen veel lagere prijzen hanteren dan hun Belgische concurrenten. 'Vooraf in elektro en kleding vinden we grote verschillen terug', zegt Michel. 'Dat veroorzaakt een nooit geziene druk op de prijzen. Een koffieapparaat dat voor 240 euro in de Belgische rekken ligt, kost bij een Chinese aanbieder op Amazon 200 euro. Is het toeval dat dat net samenvalt met het btw-bedrag? Veel online handelaars, zeker degene die op marktplaatsen buiten Europa zitten (Amazon, Alibaba), rekenen geen btw aan, waardoor hun prijzen minstens een vijfde lager liggen.'

Veel Nederlandse retailers hebben jaren geleden al .be-adressen opgekocht. Achter veel Belgische webshops zitten Nederlanders.

Gino Van Ossel
Professor Vlerick Business School

Volgens Gino Van Ossel, professor retailmarketing aan de Vlerick Business School, heeft België geen enkel groot algemeen online merk, zoals Bol.com of Coolblue. 'Collishop van Colruyt had dat kunnen worden, maar zij hebben besloten niet aan huis te leveren.'

De druk op de prijzen maakt dat ook de marges nog dunner worden dan ze al waren. De nettomarge in de Belgische retail is in tien jaar tijd gedaald van 3 naar 1,3 procent. Steeds meer ketens leggen het bijtje erbij neer of moeten winkels sluiten. Met 10 procent van de panden is de winkelleegstand dubbel zo hoog als in 2009. 'Onze sector heeft zich te traag aangepast. Wist je dat veel Nederlandse online retailers jaren geleden al .be-adressen opgekocht hebben? Achter veel Belgische webshops zitten Nederlandse bedrijven', zegt Van Ossel.

Als oplossing vraagt Comeos een soepele wetgeving en meer begrip bij de vakbonden voor nieuwe initiatieven. 'Een supermarkt heeft vier jaar met de vakbonden onderhandeld om met maaltijdboxen te starten', getuigt Comeos-topman Michel. 'Het is niet gelukt: werknemers die rekken vullen, mogen geen dozen vullen. Een andere keten die gewoon maar een halfuurte vroeger wilde openen, heeft daar twee jaar voor onderhandeld. Dat is toch niet meer van deze tijd. Het is erg om te zeggen, maar verandering en innovatie kan in onze sector bijna alleen na een pijnlijke herstructurering.'

REACTIES

'Te weinig risico's genomen, te laat op de trein gesprongen'

Erwin Van Osta,
Hubo

'Ik sta niet graag aan de klagmuur. Je kan de weinig soepele arbeidswetgeving

met de vinger wijzen, maar eigenlijk moeten ondernemers ook me culpa slaan. We zijn veel te laat op de e-commerce trein gesprongen en hebben te lang de nadruk gelegd op rendement en te weinig geïnvesteerd in onlinekanalen. Dat breekt ons nu zuur op. België heeft geen sterk internationaal online merk als Coolblue. Maar je kan wel een inhaalslag maken. Volgend jaar wordt onze webshop omgevormd tot een marktplaats met het grootste assortiment in de doe-het-zelfsector. We willen de Bol.com van de doe-het-zelf worden, ook al kost ons dat miljoenen.'

'Meegroeien door overnames en digitale investeringen'

Dieter Penninckx,
FNG (Kleding)

'We voelen de verschuiving van de kledingverkoop van onze fysieke winkels

naar online. Maar we hebben het nog altijd maar over 10 tot 14 procent van de totale verkoop. Een deel daarvan wordt ingepikt door buitenlandse spelers à la Zalando. Maar wie fors investeert in zijn winkels, zowel online als offline, gaat vooruit. In de Brantano-winkels waarin we 50 miljoen euro hebben geïnvesteerd, zien we de omzet met 25 procent stijgen. Waar we dat niet deden, viel het bezoekersaantal terug. Het klopt ook dat in het tweede en derde kwartaal de verkoop wat is teruggevallen. Maar dat heeft eerder met het weer te maken en met een lichte terugval in de conjunctuur.'

De Lijn verlegt mogelijk haltes aan Brussels Noordstation

De vervoersmaatschappij De Lijn geeft haar bussen vanaf maandag 26 november mogelijk andere begin- en eindhaltes aan het Brussels Noordstation als het Brussels Gewest tegen 23 november de overlast aan het station niet aangepakt heeft. Voor de veiligheid van de reizigers en medewerkers zullen 30 buslijnen de passagiers vanaf dan afzetten aan de zijkant van het station, voor het gebouw van BNP Paribas. De vertrekhalte zal aan het Rogierplein komen.

Voor ons is de grens nu echt wel bereikt.

TOPMAN DE LIJN
ROGER KESTELOOT

Dat meldde De Lijn gisteren. 'Ondanks verschillende contacten met de betrokken instanties hebben we vastgesteld dat de situatie niet verbetert voor onze reizigers en medewerkers. Omdat voor ons de grens nu echt wel bereikt is, passen we noodgedwongen de bediening van Brussel Noord aan als het Brussels Gewest niet ingrijpt', aldus een ontgoochelde Roger Kesteloot, de directeur-generaal van De Lijn.

Op de ondergrondse verdieping van het Brussels Noordstation zijn acht perrons waar bussen van De Lijn stoppen. Daar verblijven ook veel transmigranten, die door de koude wegtrekken uit het Maximiliaanpark en hun toevlucht zoeken in het station. Dat leidt tot overlast in de vorm van afval, uitwerpselen en geïmproviseerde slaapplekken. Ook het aantal diefstallen neemt toe. 'De Lijn doet al het mogelijke', zei Vlaams minister van Mobiliteit Ben Weyts (N-VA) eerder al. 'De veiligheidsdienst wordt maximaal ingezet, elk incident wordt gemeld aan de spoorwepolitie en er is voortdurend overleg.' Maar De Lijn huurt de locatie en kan dus geen structurele oplossing uitdokteren.

Kilogram krijgt andere maatstaf

De standaarddefinitie voor een kilo is sinds gisteren gewijzigd. De huidige maatstaf is een gepolijste cilinder van platina-iridium, die opgeslagen is in een safe bij het Internationaal Bureau voor Maten en Gewichten in Sèvres nabij Parijs. Maar die fysieke 'referentiekilogram' bleek niet nauwkeurig genoeg meer. De massa ervan begon steeds meer te verschillen van de standaardkilogrammen die in andere landen - waaronder twee in België - bewaard werden. Het verschil was opgelopen tot gemiddeld 50 microgram, 50 miljoenste van een gram. Dat is te veel voor hoogtechnologische toepassingen die een zeer hoge nauwkeurigheid vereisen.

Voortaan wordt een kilo bepaald op basis van berekeningen van de constante van Planck. Die drukt in de kwantumfysica een relatie uit tussen de energie en de frequentie van deeltjes zoals protonen. Ook ampère (elektriciteit), mol (hoeveelheid scheikundige stof) en kelvin (temperatuur) krijgen een nieuwe definitie. 'Voor de consument verandert er niets. Een kilo appels in de winkel zal evenveel blijven wegen. Voor hoogtechnologische toepassingen is de nieuwe berekening wel van groot belang', aldus federaal minister van Consumentenzaken Kris Peeters (CD&V). **BELGA**